

Київ: НАДУ, 2010. 60 с. (Серія видань з міжнародного досвіду державного управління)

11. Мазур О. Інституційне забезпечення гуманітарної політики Великої Британії. *Історичні записки*. 2012. Вип. 35. С. 145–150

12. Давимука С. А., Федулова Л. І. Креативний сектор економіки: досвід та напрями розбудови: монографія / ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М. І. Долишнього НАН України». Львів, 2017. 528 с.

13. Department for Digital, Culture, Media & Sport of the UK. URL: <https://www.gov.uk/government/organisations/departments-for-digital-culture-media-sport>

14. Швець С. В., Омельченко Т. Г., Бірючинська С. В. Физическое воспитание и спорт в системе высшего образования в Англии. *Молодий вчений. Педагогічні та психологічні науки*. 2018. №4 (56). С. 97–101

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-432-0-47>

THE PRACTICE OF THE ECHR IN INTERPRETING THE RIGHT TO REVIEW A COURT DECISION

ПРАКТИКА ЄСПЛ У ТЛУМАЧЕННІ ПРАВА НА ПЕРЕГЛЯД СУДОВОГО РІШЕННЯ

Korovchenko S. V.

*External Postgraduate Student,
Scientific Institute of Public Law
Kyiv, Ukraine*

Коровченко С. В.

*здобувач Приватної установи
«Науково-дослідний інститут
публічного права»
м. Київ, Україна*

Про необхідність дотримання вимоги щодо непорушності права особи на судовий захист містяться висновки у ряді рішень Європейського суду з прав людини, зокрема, у справі «Ван Орсховен проти Бельгії» (*Van Orshoven v. Belgium*), де у судовому рішенні від 25 червня 1997 р. зазначено, що заявник

скаржився, перш за все, що йому не було надано можливості через свого адвоката відповісти на висновки генерального адвоката, а також він не мав змоги виступити на засіданні 13 вересня 1991 року в касаційному Суді. Крім того заявник скаржився, що він заперечував проти участі визначеного представника прокурора, однак таке його клопотання не було розглянуто судом. Уряд підкреслив, що заява, подана до Комісії, містила єдину скаргу, яка була встановлена щодо участі члена прокуратури в засіданнях Касаційного суду. Однак у своїй доповіді від 15 вересня 1995 року Комісія непрямо оголосила його неприйнятним для обробки, оскільки він був поданий після встановленого терміну. Отже, Комісія не змогла зайняти таку позицію. Що стосується скарги, поданої через нездатність позивача відповісти на висновки генерального адвоката, вона також виходить за межі юрисдикції Суду, оскільки вона не фігурує у вищезгаданій заяві. При цьому Суд справедливості нагадав, що, відповідно до його усталеної судової практики, рішення, прийняте Комісією щодо прийнятності поданих заяв, є тим, що визначає, чи Суд ухвалить рішення чи ні. У цьому конкретному випадку Комісія визнала єдиною скаргою нездатність Van Orshoven відповісти на висновки прокуратури. Тому саме це і є предметом судового розгляду. Отже, попереднє заперечення Уряду має бути відхилено. Підставами подання скарги Van Orshoven було те, що незалежно від цивільного, кримінального чи дисциплінарного характеру прокурор у Касаційному суді Бельгії завжди мав пріоритет заслуховування його позиції при розгляді справи, а також під час обговорення, допомагати Суду, а також забезпечувати підтримку єдності юриспруденції. Однак, як зазначено у вироках у справах Боргерса та Вермеулена, Суд вважає, що він повинен надавати великого значення реальній ролі, яку виконує прокуратура, і характеру висновків, оскільки вони містять позицію, яка за своїм авторитетом замінює позицію прокурора. Об'єктивний і заснований на законі, вищезазначений висновок не має жодної іншої функції, окрім надання поради та, зрештою, впливу на Касаційний суд. У цьому сенсі Уряд підкреслює важливість внеску Генеральної прокуратури у підтримку судової практики вищої юрисдикції. У вироку у справі Делкурта Суд підкреслив,

завершуючи застосовність статті 6.1, що «рішення Касаційного суду може залежати від правової ситуації зацікавленої сторони різною мірою». Він дійшов такого ж висновку щодо інших питань, що стосуються різних країн. У цій справі обставини не відрізняються, оскільки звільнення було мотивовано законністю усунення позивача та подальшою заборonoю займатися медичною професією. Беручи до уваги цю дилему та характер висновків генерального адвоката, неможливість для зацікавленої сторони відповісти на них до закінчення слухання становила порушення її права на змагальність. Це право передбачає, в принципі, право всіх сторін у процесі бути в курсі будь-яких доказів або зауважень, представлених судді та поданих на обговорення.

Отже, було порушення статті 6.1 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (з протоколами). Суд відхиляє вимогу позивача про відшкодування стверджуваної матеріальної шкоди, беручи до уваги відсутність зв'язку між заявленим порушенням та стверджуваною шкодою. Що стосується стверджуваної моральної шкоди, він вважав, що це рішення саме по собі становить справедливую сатисфакцію. Суд справедливості присудив позивачу 250 000 бельгійських франків як компенсацію судових витрат [1].

У рішенні Конституційного Суду України у Рішенні від 27 січня 2010 р. № 3-рп/2010 зазначено, що згідно із п. 8 ч. 3 ст. 129 Конституції України оскарження судового рішення є правомірним і не суперечить вимогам щодо справедливості судового рішення [2].

Таким чином, здійснення права на судовий захист означає і допустимість створення умов для оскарження судового рішення, що є ухваленим у справі, в тому числі шляхом його перегляду у зв'язку із нововиявленими обставинами, що відіграє універсальний характер. Розуміння природи права на судовий захист, закріпленого у статті 8 Загальної Декларації прав людини, визначається через його комплексний характер, що базується на реалізації таких принципів здійснення правосуддя, як: відображення нормативних вимог звернення особи до суду за захистом її прав, свобод та інтересів; визначення специфіки суб'єктного складу судового захисту, що закріплюється за

системою судоустрою; наявність вимог обґрунтування ініціювання провадження у справі [3, с. 49].

Реалізація права на судовий захист відтак перебуває у безпосередньому зв'язку із правом особи на перегляд судового рішення, не протирічить йому, а його об'єктивно доповнює та гарантує.

Саме тому будь-які норми актів чинного законодавства, де закріплюється, що рішення органу владних повноважень є остаточним і не допускає його оскарження та/або перегляду у зв'язку із нововиявленими обставинами, вбачаються такими, що протирічать змісту сутності права на судовий захист, і відтак протирічить конституційним засадам гарантування прав та свобод людини [4]. Отже, існування таких норм має бути комплексно обґрунтовано і визначатися власне змістом інституційної будови судової системи органів, де визнається домінування рішень касаційної інстанції в межах національної судової системи, що при цьому не виключає можливості їх оскарження у квазісудових міждержавних інституціях, якими є, зокрема, Європейський Суд з прав людини та Суд справедливості.

Варто підкреслити, що реалізація будь-якого права, в тому числі і права на перегляд судового рішення у зв'язку із нововиявленими обставинами, вимагає запровадження дієвої системи гарантій, що умовно може бути поділена на такі підсистеми, як інституційні та процесуальні гарантії [5, с. 27].

Таким чином, реалізація права на перегляд судового рішення, що набуло юридичної сили допускається із дотриманням інституційних та нормативно-процесуальних вимог чинного законодавства, що характеризують суб'єктний склад таких правовідносин, їх межі здійснення, цілі, завдання застосування такої юридичної конструкції.

Література:

1. Van Orshoven v. Belgium. URL: [https://hudoc.echr.coe.int/eng#{"itemid":\["001-163996"\]}](https://hudoc.echr.coe.int/eng#{)
2. Мринів В. Перегляд судових рішень у кримінальному процесі України: окремі питання. URL: irbis-nbuv.gov.ua/.../cgiirbis_64.exe

3. Правосуддя: філософське та теоретичне осмислення: кол. моногр. / [А. М. Бернюков, В. С. Бігун, Ю. П. Лобода, Б. В. Малишев, С. П. Погребняк, С. П. Рабінович, В. С. Смородинський, О. В. Стомба]; відп. ред. В. С. Бігун. Київ, 2009. 316 с.

4. Ніколенко Л. М. Перегляд судових актів у системі судового захисту в господарському судочинстві України. URL: http://wwwsn-jurid.crimea.edu/arhiv/.../26.../044_nik.pdf

5. Білозьоров Є. В. Правові гарантії захисту прав і свобод людини в Україні: реалії та проблеми. *Адвокат*. 2009. № 8. С. 24–31.

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-432-0-48>

AREAS OF IMPROVING PROCEEDINGS ON ADMINISTRATIVE OFFENSES IN THE AGRICULTURAL SECTOR

НАПРЯМКИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ПРОВАДЖЕННЯ У СПРАВАХ ПРО АДМІНІСТРАТИВНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ У СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКІЙ ГАЛУЗІ

Oksentiuk A. M.

*External Postgraduate Student,
Scientific Institute of Public Law
Kyiv, Ukraine*

Оксентюк А. М.

*здобувач Науково-дослідного
інституту публічного права
м. Київ, Україна*

Актуальність проблеми. Своєчасне виявлення, належне документування і всебічний розгляд справ про адміністративні правопорушення є необхідними для дієвості адміністративної відповідальності. Дотримання законності у сільському господарстві нерозривно пов'язане із запобіганням та протидією правопорушенням, а отже – із реалізацією функцій юридичної відповідальності, зокрема адміністративної. Відсутність комплексного дослідження процедурного аспекта цього виду відповідальності в контексті правопорушень у сільському господарстві, поряд з низькою якістю нормативної бази і